

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 2 Martie st. v.

Sînt opt-spre-dece ani acum de cînd s'au creat stările de lucruri, pe care le combat Românii din țerile supuse coroanei ungare; în timp de opt-spre-dece ani însă nimic în aceste stări nu s'a îndreptat, ci din contră din an în an pozițiunea Românilor în statul ungar a devenit tot mai grea.

Cum se poate aceasta?

Ungaria are o populațiune de vre-o cinci-spre-dece milioane de suflete, dintre cari nici șese milioane sînt Maghiari, ear' restul se compune din deosebite elemente, care toate au mai mult ori mai puțin firească inclinare de a-și păstra individualitatea națională și de a se scuti în desvoltarea lor față cu înfrîurirea maghiară. Cum se face, ca în acest stat aproape trei milioane de Români, populațiune compactă și cu o puternică conștiință națională, n'au putut să-și asigureze o pozițiune potrivită cu importanța lor ca element constitutiv al statului, ba se ține din ce în ce mai puțin seamă de dîșii?

Ne place să dicem, că aceasta este așa și nici că poate să fie altfel, fiindcă situațiunea le-a fost mereu favorabilă Maghiarilor, fiindcă Maghiarii sînt spriginiți de cutare și de cutare și fiindcă noi sîntem părăsiți de toată lumea.

N'ar fi oare mai firească lucrul să recunoaștem, că Maghiarii au știut să se folosească de situațiune, că ei au știut să se impună și că sînt spriginiți de toți aceia, care au interes de a se răzima pe ei și i-au cunoscut drept nisce oameni, pe care se pot răzima.

Noi sîntem, dacă sîntem, în adevăr părăsiți, fiindcă n'am știut să producem nicăiri impresiunea, că sîntem oameni, pe care te poți răzima. Aceasta i-a făcut și pe Maghiari să nu caute prietenia noastră, să nu-și impună nici un sacrificiu spre a-și-o câștiga, aceasta i-a făcut atât de îndrăzneți față cu noi.

Și cu toate aceste Românul e cunoscut ca om, pe care te poți răzima, și rar se întîmplă ca vre-un German, ear' Germanii sînt buni observatori, să vorbească despre Români, fără ca să accentueze, că „Sie sind die zuverlässigsten Leute“. Unde l'ai pus pe Român, acolo este; lucrul, cu care s'a însărcinat un Român, are să fie făcut; încrederea Românului, câștigată odată, e sigură în toate împrejurările. De aceea este Românul soldat bun, bun tovarăș în bine și în rău, un om, pe care îl ai, dacă l'ai câștigat odată.

Ce putere strașnică ar fi un mare număr de asemenea oameni adunați și ținuți la un loc, porniți și duși în același fel?

Dar' tocmai cea mai frumoasă virtute a Românului face producerea acestei puteri aproape peste putință. Nu este poate neam de oameni atât de inclinat spre anihilarea individului ca cel românesc. E mare minune să găsești un Român ce stă de sine; ei se ivesc totdeauna cetece, unele mai mari, altele mai mici,

însă strîns legate. Un fruntaș, un preot, un notar ori vre-un „domn“ oare-care a isbutit să câștige încrederea unui număr oare-care de oameni: el dispune de acestia cu toată siguranța, chiar și dacă ar fi abuzând pe ici pe colo de încrederea lor. Românul merge orbiș cu omul, în care și-a pus odată „credința“. Toemai de aceea e însă greu să dispuni de Români mulți, căci nu ai a face cu ei, ci cu puținii, care au câștigat odată încrederea lor, ear' acestia foarte adese-ori speculează cu ea, ca cu un avut sigur al lor. Ei se prețuesc după trecerea lor, după oamenii, care „sînt gata să între în foc pentru ei“, și este greu să-i aduni la un loc, fiindcă se află în o firească jalusie.

Îți sîngeră inima, cînd vezi, cum oamenii cu pretenții de conducători lucrează prin sate, și în taină și pe față, unii contra altora, cum tăbăresc cu toții asupra vre-unuia, pe care îl cred a fi câștigat încredere în cercuri ceva mai largi, cîntă groază îi cuprinde, cînd ved că începe a se închea vre-o putere mai însemnată în mijlocul poporului nostru.

Și nici că s'au pomenit undeva oameni mai suspectați, mai mult bănuți, mai calumniati ca aceia, cărora li-a fost dat să aibă vre-o importanță mai deosebită în viața noastră politică, cu toate că nici unul încă, dar' nici unul n'a abuzat încă în mod revoltător de încrederea publică, dar' cei mai mulți dintre dîșii s'au distins prin o rară abnegațiune.

Nu e dar' de mirat, dacă unii dintre cei mai distinși oameni ai nostri s'au retras din viața publică, fiindcă este greu să lucrezi cu oameni, pe care nu te poți răzima.

De sigur, că în veci nu o să țină asta așa.

Trebuie, în sfîrșit, să simțim odată și noi, — că numai strînși cu toții la un loc putem să însemnăm ceva și că numai încreștîndu-ne unii într'alții putem să rămînem strînși la un loc. Și cînd o vom fi simțit odată aceasta, ne vom întoarce cu scîrba dela cei ce propagă spiritul de neîncredere. Căci avem noi un puternic mijloc de a pedepsi abuzul de încredere: e ura noastră legitimă, e disprețul nostru comun. Să fie odată sigură această pedeapsă, și sigură este, — apoi om cu mintea întreagă cu anevoe se va expune la ea. Ne pedepsim însă pe noi înșine, cînd pedepsim cu ură și dispreț nu fapte sevîrșite, ci rele intențiuni presupuse, căci ne omorîm propriii nostri oameni.

Din ordin mai înalt s'a adresat prin solgăbirăul cercului Sibiu tuturor notarilor comunali fără deosebire de naționalitate următorul ordin:

2/885 szb

eln.

Dem ehrsamem Ortsamte in . . .

Es ist bei Vermeidung des Strafgebotes binnen 48 Stunden anher zu berichten, ob in der Gemeinde, beziehungsweise in der dortigen griech. Kirche am 28 Febr. l. J.

aus Anlass des 100jährigen Todestages Horia's und Kloska's Trauergottesdienst gehalten worden? Wie war der Verlauf desselben, wer hat ihn arrangiert?

Hermannstadt am 13. März 1885.

Das Central-Stuhlrichter-Amt:

Fabritius m. p.

Românesce:

2/884 pret.

prés.

Onoratalui oficiu comunal în . . .

Prelîngă încungiurarea pedepsei e de a se relaționa în timp de 48 oare, dacă în comuna, respective în biserica grecească de acolo s'a ținut parastas din incidentul centenarului țilii morții lui Horia și Cloșca? Cum a decurs acela și cine l'a arangiat?

Sibiu, 13 Martie 1885.

Oficiul pretorial central:

Fabritius m. p.

Fără îndoială astfel de ordine se vor fi dat notarilor din întreagă țeara. Vorba e că acum se se pedepsească creștinii, cari au cerut preoților sevîrșirea de parastase întru pomenirea sufletelor celor repotați. Vom urmări cestiunea.

Revistă politică.

Sibiu, 2 Martie st. v.

În dieta țerii ungare decurge încă desbaterea proiectului de lege pentru pensiune. Opozițiunea n'a putut nici de astădată străbate cu modificările sale — afară de una, pe care a înaintat-o deputatul Horánszky, și care e de o importanță mai mare. Propunerea lui Horánszky — primită de cătră dieta întreagă fără deosebire de partid — privește întrebarea, că de unde se se înceapă computarea serviciului? Domnul Horánszky a propus, ca numărarea anilor de serviciu să se înceapă dela 1867 atît cu privire la funcționarii administrativi, cît și în ceea-ce privește pe ceilalți. Ș-lu respectiv s'a predat astfel comisiei spre modificare în înțelesul propunerii domnului Horánszky.

Puternicul premier ungar a devenit deodată cel mai servil ministru. Compromisele guvernului cu fracțiunile opozițiilor din casa magnaților, fiind acele împreunate cu cele mai umiltoare concesiuni, sînt tot atâtea dovezi, că cabinetul Tisza nu se mai poate susține mult timp, și pentru timpul, cît îi stă în interes a rămîne e îndrumat la grația opozițiilor din casa de sus. Toată lumea o scie, că guvernul pactează cu membrii mai destinși ai opozițiilor, numai foile oficiale se fac a nu seî nimic despre toată treaba, — ba guvernul începe a se năcăji amar din pricina, că hotărîrile comisiei de trei se fac cunoscute și publicului. Nu ar voi, Tisza să aibă oamenii prea curînd cunoscîntă despre umilirea lui, — înzadar însă, chiar astăzi cetim în diarul opozițional „Bud.-Tagblatt“, că în ședința de alaltăieri a comisiei contele Iuliu Andrassy a pretins printr'o vorbire lungă, ca să nu se schimbe numirea casei magnaților în casa de sus, deoarece prin aceasta s'ar nega tradițiunile istorice, ear' coroana, guvernul, casa magnaților și casa de jos s'au unit într'aceea, ca reforma casei de sus să se efectueze pe base istorice. Contele Andrassy a propus deci să se șteargă §. 1

și proiectul să se numească simplu: Proiect de lege pentru reforma casei magnaților. Propunerea a fost întîmpinată de toți cu aprobări și domnul Tisza încă s'a învoit la modificarea aceasta.

Curios lucru! Proiectul guvernului într'atîta se va schimba, încît, cînd va ajunge în casa deputaților, modificat de casa de sus, — nu-l va mai cunoaște nimeni și noi sîntem convinși, că în dieta ungară vor fi deputați, cari vor sta în fața acestei schimonosiri, ca *vitulii ad portam novam*.

Diarul jidano-maghiar „Pester-Jurnal“ fantasează despre comediile aceste astfel:

„Pacea de aur fi suride ministrului-președinte și magnaților, și acela, care are simfîment pentru humorul politic, ia parte la ris. Noi prevenim evenimentele în fantasia noastră și vedem, cum glorios biruitorul Coloman Tisza intră în salele museului; procesiunea o vor deschide episcopii titulari, — cari slavă Domnului sînt mîntuiți — cîntînd *Tedeum-ul*; după acestia urmează „născuții“, dați afară pe ușa de dîndrît și aduși ear' înlăuntru pe portalul cel mare; după acestia se împedecă de umilînță treideci de oameni, treideci oameni întregi, cari cu permisiunea magnaților sînt numiți sub anumite condițiuni și au căpătat concesiune și spre aceea, de a compromite principiul democratic; mai de parte se vor transporta înlăuntru trofeele de triumf, omorîții, principii fundamentali ai proiectului, între ei și Jidanul de ars în *effigie*; în fine vine jugul caudîn, sub care intră Coloman Tisza cu dignitatea celui dintăiu om al țerii, și care va avî următoarea inscripțiune: „Sub acest insign va domni în veci!“

Deși consulul general rusesc d-l de Staal a făcut în numele guvernului rus oare-cari declarații liniștitoare cu privire la cestiunea afghanistană, guvernul rus până acum încă n'a împlinit dorințele guvernului englez, cari merg într'acolo, ca trupele rusesci și turcomane să se retragă dela punctele sulficare și acrobate până la granița Sarachiană. Guvernul englez e inclinat, de a înduplica pe Afghani spre părăsirea „Peudjeh“-ului în cazul acela, dacă și Rușii ar părăsi teritoriile diferențiale. Însă nici pe basa aceasta nu s'a putut efectul vreo împăcare. Cu toate, că atingerea diplomatică între cele două guverne se întîmplă prelîngă formele cele mai de curte — situațiunea e de tot critică. Rușii concentrează trupe din Caucas în Aschabat și Thurchestan preste Marea-Caspică, de vreme-ce pe acolo numai în Maiu va fi isprăvită calea ferată. Lordul Dufferin a promis Emirului, că îi vor da arme și proviant. Cei mai mulți principii din India îi oferesc ajutor militar.

Din Paris se telegrafează, că la bursa de acolo există o panică mare. Cursurile și comunicația sînt slabe, deoarece-se se vorbesce, că Anglia e hotărîtă, la cas cînd ar declara resbel Rusiei, de a nu se mărgini numai la câmpul de luptă din Afghanistan, ci și-ar trimite toată puterea armată marină la Kronstadt și ar lega eventual o convențiune cu Sultanul cu privire la Marea-neagră. Agitațiunea se potențiasă și prin aceea, că fiind lordul Dufferin, și îndeosebi Sir Lumsden bine orientat despre raporturile între Afghani, războiul se va pute începe numai decăt. Partida indiană accentuează, că puterea de armată a Rusiei e numai pe hîrtie, până cînd puterea Angliei în India se poate în tot momentul mobiliza, și astfel momentul de față îl țin de mai potrivit pentru o biruință asupra Rușilor.

Din toate aceste se vede, că războiul între Anglia și Rusia nu se mai poate încunungiura. Vorbind chiarul francez „Journal des Débats” despre even-tualitatea unui războiu anglo-rusesc, dice între altele, că înaintarea Rusiei spre centrul Asiei nu poate fi de nici o dobândă pentru ecuilibrul european. Devenind Rusia tot mai mult o putere asiatică, nu va mai număra mult pentru Occident. Pentru momentul de față ar fi așa ceva cu totul neoportun, simpla prudență încă ar trebui să facă, ca în Petersburg să se recunoască greșeala. Greșeala — dice numitul chiar — e prea evidentă, încât să se poată comite.

Francezii au secerat — deși cam scump — nouă succese prin luarea Ke-Lung-ului, și foile franceze trag nădejdea, că prin aceasta s'a nimicit rezistența Chinezilor și campania corpului de expedițiune s'a sfârșit.

Boala maghiarisării.

Acum ori nici odată Maghiari ori vor maghiarisa toată suflarea din Ungaria, Bănat și Ardeal ori se vor mântui și dinșii de această boală nefericită. Alarma de maghiarisare, ce seamănă mai mult a des-perațiune, e dată pe toată linia. Au început din nou agitația de maghiarisare și în părțile de sud ale Ungariei, a început în Ardeal și cauza e îmbrățișată cu multă animație de toate țăarele maghiare. „Nemzet” dela 12 l. c. n. scrie în arti-colul prim al edițiunii de seara:

„Un semn îmbucurător al timpului. Șo-pronul și Timișoara înființează teatre maghiare. Aceste orașe, oare-când cu caracter perfect ger-man, arborează steagul victoriei limbii maghiare. Aceasta e o mare biruință a cauzei maghiare, — e prin urmare cea mai frumoasă biruință a maghiarisării, e un succes strălucit al socie-tății maghiare.

„Nu se zidesc muri de ai lui Potemkin la ordin mai înalt, ci adevărate orașe maghiare. Nu numai la suprafață se întâmplă maghiari-sarea la *dispunerea guvernului*, ci și în sinul și internul societății se efectuează constituirea. „Șo-pronul și Timișoara au fost expozitiile limbii germane pe pământul maghiar (!!) Semn extern abia, cel mult sentimentul patriotic ma-ghiar, arată înainte de aceasta cu o jumătate de veac, că Șopronul nu zace în Austria, ci în Un-garia. Timișoara părea a fi menită să germani-seze Ungaria de me-a-dă-și. Și eată acum amen-două sunt teatrul și așa-ducând unealta maghia-risării.

„Clasa de mijloc din Șopron și Timișoara într-atâta s'a maghiarisat, într-atâta e străbătută

de ideea de stat maghiar încât de bună voie s'a deșteptat în ele sentimentul unei lipse de teatru maghiar fără de nici o inițiativă și presiune externă. Așadar' inteligența acestor orașe, fără deosebire de partid și de ori-ce colorit politic sau confesional trebuie să îmbrățișeze ideea. Dacă aceasta s'a slevat odată nu mai poate căde. . .

„După-ce odată s'a pornit, căderea ar atinge nu numai inițiativa, ci ar stirbi și prestigiul cauzei. Tocmai de aceea inițiatorii se grijească în tot locul. . . În Șopron și Timișoara te-renul — nu ne îndoiim — e bine pregătit, ces-tiunea e coaptă. Dar' ori și cum ar fi, afa-cerea nu e mai mult numai a inițiatorilor ci totodată și a întrgei inteligențe(?) din Șopron și Timișoara. Și cu ceea ce această in-teligență se va indentifica, acea afacere nu mai poate fi înfrântă. . .

„În tot largul țerii orașele sunt fortărețele maghiarismului, uneltele maghiarisării. În veacul trecut, cu începutul veacului acestuia și chiar și înainte de 1848 era teamă că orașele vor germanisa Ungaria. Iosif II 's-a basat planul seu de germanizare în mare parte pe orașe. . .

„De când însă Ungaria s'a prefăcut în stat democratic, de când orașele posedă nu numai unul ci 78 de voturi în legislațiune. . . De atunci aceste se maghiarisează în mod surprin-ător. Încrederea a fructificat mult națiunii ma-ghiare. Orașele sunt uneltele de apărare ale ma-ghiarismului și ale maghiarisării.

„În orașe — abstracție făcând dela 200 de orașe — nu există cestiunea naționalității, din cauză că nici nu locuiesc naționalități. Lo-cuitorii orașelor în măsură preponderantă, ear burgezia aproape exclusiv, e maghiară sau ger-mană, va se dică maghiară. (Logică conclusiune. Va fi fiind ca Budapesta etc. Red. „Trib.”)

Autorul articolului se ocupă apoi de co-merciu și dice că 53 procente sunt curat ma-ghiare (Cu Ovrei cu tot? Red. „Trib.”) ear 27 procente sunt germane. Din aceasta conclud-e apoi autorul în mod de tot logic: „va se dică cele 81 de procente din comerțul Ungariei sunt ca și maghiare atât cu privire la simțeminte cât și cu privire la limbă, deoarece-ge germanimea scie, prelungă limba maternă germană, și pe cea ma-ghiară.

Apoi: „Încă câteva decenii și abia vom mai-avé oraș cu limbi diferite. . .

Și acum vine veacul de aur al Maghia-rilor căci: „Ce efect va avé în provincie ma-ghiarisarea orașelor. Fiecare oraș maghiar va fi pentru ținuturile cu naționalități sentinela și cu-ceritorul limbii maghiare. . . Orașul absoarbe în sine toată puterea materială și inteligentă din giur, deoarece-ge trage la sine inteligența și ca-pitalul. . . de o astfel de însemnătate mare e maghiarisarea orașelor“.

Recunoașcem, că așa este în alte state și între alte împregiurări, nu însă

la noi căci spre nefericirea Maghiarilor poporul nostru de pre sate împune limba sa orașenilor. Procesul de maghiarisare ar avé lipsă de câte-va veacuri dar' eveni-mentele politice se ivesc astăzi în inter-va-le mai scurte și cam deodată — afară de Ovreme și puțin lipsiți de cătră fire de darul conștiinței — națiunile sunt în culmea demnității lor naționale.

Tot „Nemzet” aduce sub rubrica „Reuniuni și societăți” următorul apel al reuniunii de maghiarisare din Ungaria de sus:

„Reuniunea noastră servește în al doilea an lucrării de maghiarisare de mare im-portanță prin aceea, că deșteaptă și cultivă sentimentul și conștiința națională în direcțiune patriotică“.

Reuniunea își va ține adunarea în Trencsén-Teplitz în Sâmbăta Rusaliilor și 's-a propus a arangia o lotărie cu tombolă. Provoacă deci pe fetele de pe teritorul comitatului Trencsén să ofere în folosul reuniunii numite articlii de industrie casnică pentru a se sorți.

„N-t” mai aduce tot sub rubrica aceasta următoarele:

„În interesul Reuniunii de cultură maghiare în Ardeal mișcarea câștigă teren tot mai mare; astfel în Gyergyó-Szent-Miklós s'a înființat de curând subreuniunea din Gyergyó, care trimite la marea adunare din Cluj pe contele Nicolau Lázár și Stefan Züllich ca reprezentanți.

Boala maghiarisării începe a fi epi-demică între Maghiari, și noi din parte-ne le dorim cu o deosebită bună-voință re-însănătoșare.

Corespondențe particulare ale „Tribunei“.

Giurgeu (Gyergyó) în 10 Martie n. 1885.

Amare lovituri trebuie să îndurăm. Puter-nicii țălii nu încetează a ne arunca până în adâncul necăjitului nostru suflet săgețile otrăvite ale urei lor. Nu sunt îndestulii cu faptele lor de până acum. Altfel atac, alte mijloace destructive pentru Români, muncesc sufletul lor. Trebuie nimiciți, trebuie aduși la sapă de lemn Românii, căci altcum nu primesc limba, pentru a cărei lă-țire atât ne svêcolim. Nu ne pasă nimic, ju-dece-ne lumea întreagă, curgă pârăie de lacrimi pe urma treburilor noastre, dar' dacă soartea nu 'i-a făcut Unguri, și dacă nu voesc a ne primi faimoasa noastră civilizație, trebuie să peară.

Trist și sfâșietor de inimă este cazul ce voesc a-l împărțesi, ca și care sper a nu se fi în-têmplat de curând, s'însușit din partea puter-nicilor nostri compatrioți, cari de o parte bucină în lumea largă, că le este periclitată naționalitatea din partea Valachilor, — ca și când nu socie-tă-

țile de maghiarisare, ci cele de românizare s'ar spori ca bureții — ear' de altă parte exchi-dên-du-ne dela toate drepturile, și luându-ni-le și cele ce le avem dela moși și strămoși, ne fac să ne blâstemăm devotamentul, prin care am îngrașat cu sângele nostru în decursul veacurilor acest pământ, pentru-ca alții să se îngrășe din el.

În secolii trecuți, în timpurile de tristă adu-cere aminte ale feudalismului, multe familii ro-mâne ne mai putând suferi amarele lovituri ale sorții, au părăsit prin fugă locul și ținutul de care erau legate conform legilor draconice aduse de legistii de pe atunci ai Ungariei, și se sta-biliră în munții, pe atunci neumblați, ai Transil-vaniei nord-ostice, în ținutul numit Giurgeu (Gyergyó) lângă alți confrăți găsiți acolo, unii pe teritorul comitatului Ciuc, ear' alții pe al comu-nelor singuratic secucesci.

Timpul de atunci a favorit soartea lor, ura de rasă era necunoscută pe aici, și cerul vieții lor era senin. Nenumărate turme de oi, și alte specii de vite pășeau poenile acestor munți; și pre când în alte părți ale țerii, Românii erau strânși până la os în catenele iobăgiei, și își mâncau pâinea udată în lacrimi, pre atunci în acesti munți — cu puține excepțiuni — res-pira a ceva libertate. Dar' după anii 1848—49 timpurile începuseră a se schimba, nori grei se grămădiră deasupra capetelor acestor coloni, și trăsnete cutropitoare venite din partea puter-nicilor de aji, începură a le amărî inima și amenința existența. Ura de rasă și alte secături începură a turbura crerii Ungurilor, care ură din ce în ce devine mai acută, cu deosebire din timpul de când își făcură planul nereali-sabil, de a nimici diversele naționalități din acest stat, și pe ruinele acestora a întemeia un stat curat maghiar, și puternic, ca și care nu s'a mai pomenit.

Casul ce voesc a vi-l împărțesi s'a în-têmplat înainte cu câteva săptămâni.

O parte a comunei Bicaz, consistătoare din patru parochii cu o poporațiune ce se urcă la 5000 de suflete, e așezată pe teritorul comi-tatului Ciuc. Încă din timpurile trecute, solvind mai nainte fiecare locuitor pentru moșia folosită de el, o taxă anumită până în timpurile mai recente, când d-nii Secui dela comitat constrâși de pu-terea legii, fură siliți a le da dreptul să se rescumpere.

Dar' o parte considerabilă din popor, seduși parte de răuvoitorii lor sub diferite pretexte, sub astfel de pretexte, cari nu pot fi concepute decât în crerii unor smintiți, parte seduși de înșși d-nii dela comitat în modul cel mai infam, au întârziat a-și solvi rescumpărarea pe timpul hotărît

Prin această întârziere scopul urmărit de a sparge acel cuib de Români era ajuns, pla-nurile precalculate ale puternicilor erau realizate. Pământul lucrat de Români, din codru s'elbatic

Foita „Tribunei“.

Teoria lui Rösler.

(Urmare.)

Importanta cestiune, — cari au fost locuințele Românilor în evul de mijloc, cum au traversat Românii înfiorătoarea crasă istorică, la care a fost supusă Europa întreagă și mai cu seamă țările dela Dunărea-de-jos, în fine cum au re-înnoit Românii earăși fața vechei Dacii, — această cestiune dicem, formează de un timp destul de îndelungat obiectul studiilor istorice, cu deose-bire în străinătate.

De categoria acestor scrieri se ține și bro-șura publicată de curând de dl A. D. Xenopol la Iași sub titlul „Teoria lui Rösler“ *).

Ideile conținute în această scriere fiind pu-tem dice cu totul divergente de constatările sci-

inței istorice de până astăzi, ni se impune da-toria să le supunem la o analiză critică; cel puțin cestiunile principale tratate în această carte.

Înainte însă de a trece la examinarea acestei cărți, înainte de a cerceta, dacă avem de a face aici cu nisce verități întru adevăr in-structive, e de lipsă să cunoaștem părerile de până astăzi ale scoalei istorice române, vederile unui erudit scriitor român, care a format o epocă în literatura istorică română, și care a imprimat în spiritul poporului nostru nisce urme așa de adânci.

Acest preot al istoriei române este Petru Maior, un bărbat, care va face totdeauna onoare sciinței istorice române.

I. Părerile lui Petru Maior.

La începutul scrierii sale intitulate: „Isto-ria pentru începutul Românilor în Dacia“ Petru Maior ne înfățișează cu o claritate admirabilă și cu o critică foarte instructivă, că puținul număr de popor dac, ce mai rămăsese în țeară după cucerirea Daciei de împăratul Traian, a fost în-treg silit, ca să-și părăsească vechia sa patrie.

Incursiunile și prădările continue, ce le fă-ceau Dacii în imperiul roman, încă din timpul lui Iuliu Caesar încoace, tiraniile ce le comiteau dinșii cu cetățenii romani, pe care îi prindeau, nimicirea mai multor legiuni romane, rușinea ce o făcuseră Dacii superbe Rome în timpul lui Do-mițian, când siliseră pe puternicul imperiu să le plătească tribut, toate aceste au aprins așa de mult ura poporului roman asupra Dacilor, încât după terminarea ultimului resbel, atunci când Dacii se vëdură învinși, aceia, cari au mai rămas

nedecimați de lungile resbele, au fugit cu toții, cu femeile, cu copii, cu vite în altă țeară, s'au retras la amicii și la vecinii lor, la Sarmați, fapt, ce ni-l atestă însași Columna lui Traian pe figurile 21, 113 și 114, unde ne înfățișează pe poporul dac cum fuge și-și părăsește patria.

„Nici se nu-ți închipuesci, dice Petru Maior, războiul acesta al Romanilor asupra Dacilor ca războaiele cele de acum ale creștinilor din Eu-ropa. . . ci. . . se vë năluceți războiul acesta. . . asupra Dacilor ca și când o oaste de Turci plini de urgie ajung la nescari sate creștinesci, asupra cărora e așfățată turbarea lor, unde nici bătrânii cei neputincioși, nici pruncii cei nepricepuți, nu rămăneau scutiți de ascutitul sabiei lor, și satele aprindându-le, toate le făcură în cenușă. Întru acest chip era datina Romanilor, ca pe protivnicii. . . necredincioși și nedumeriți, să-i concenească și să-i înduplece. Așa lucrară cu Cartagena, cu Corintul, așa mai de curând lucraseră cu Ierusa-limul, încât numai rămăsese peatră pe peatră“).

Schimbări de această natură, dice Petru Maior, ca o ginte întreagă să fie silită a-și pă-răsi patria, s'au întêmplat mai multe în lume. Au n'au alungat Hunii din Dacia întreagă ginta Goților, cu toate că Goții locuiau aici de o sută de ani. Au n'au fost alungați și Ungurii din patria lor de cătră Pacinați, după cum ne spune Constantin Porfirogenitul, așa că unii au trebuit să fugă în Atelcuș, ear' alții s'au retras cătră ținuturile Persiei.

Nu numai columna lui Traian și firea lu-

*) Istoria p. începutul Românilor. Edițiunea, 1883. pag. 7.

crurilor, dar' chiar și istoricii cei vechi ne spun, că Dacia în urma crâncenelor războaie sub îm-păratul Traian a fost cu totul deșertată de lo-cuitori.

Așa între alții, ne relatează Eutropiu, că împăratul Traian, a adus în Dacia o mulțime nenumărată de coloni, ca să împoporeze cetățile și satele, și anume în cauză, după cum ne spune dînsul, că Dacia era cu totul deșertată de locui-torii de alte lucruri *).

Ne spune însuși îm-păratul Iulian, care ne înfățișează pe Traian, vorbind astfel: Am stîns și am exterminat cu totul neamul Geților, adevă al Dacilor.

Ear' în ce privește mai departe pe cetă-țenii romani veniți în Dacia, acestia nu s'au amestecat de loc cu poporul dac, nu s'au că-sătorit cu femeile dace, de o parte, fiindcă în țeară numai rămăsese poporațiune dacă, de altă parte fiindcă cetățenii romani nu se căsătoriau cu bar-bari, fiindcă după legile romane era o desonoare a se căsători cineva cu femeile dace, deoarece-ge coloniile trimise de poporul roman în provincii, erau preste tot oameni căsătorii, și în fine nici un scriitor nu amintesc, că poporațiunea aceasta a coloniilor romane s'ar fi amestecat cu poporul dac.

Și această fire a Românilor de a nu se căsători cu muieri de altă limbă, dice Petru Maior, pare a fi una din cauzele, că în timp de

*) Cum Dacia diuturno bello Decebalii viris esset exhausta. Traianus ad frequentandam hanc decies cen-tena millia passum in circuitu habentem, provinciam ex toto orbe Romano infinitas copias hominum trans-tulit ad agros et urbes colendas. De asemenae: Daciae enim diuturno bello Decebalii res fuerant ex-haustae. Eutropius, lib. 8.

și sterp prin încordare de întregi generațiuni făcut fructifer, trebuie să-l părească, ca în locul lor să vină familii de Săci, adevărații reprezentanți ai ideii de stat maghiar.

Preste 80 de familii române fură scoase din proprietățile folosite de ei, și aruncate pradă sorții. Înzadar se roagă de așteptare, vocea lor nu e ascultată. Înzadar, — le replicau unii: „V'am îmbiat cu prețul rescumpărării, dar' a-l primi nu ați voit, ci ați dîs în ton afabil, că mai e încă timp și lucrul nu e atât de urgent“, dar' ei de aceste nici nu voiesc a-și aduce aminte. Și într-un adevăr așa s'a și întîmplat. Simion Voids și alții 'i-au îmbiat cu rata primă ce li s'a fost asigurat, dar' domnii 'i-au răspuns: „D-ta ești om cu stare, și totdeauna putem găsi, banii aduși a-i primi nu avem vreme.“ A doua oară earăși 'i-a îmbiat, dar' atunci i s'a răspuns, că se primesc numai jumătate prețul de rescumpărare, care preț avea să-l solvească în decursul alor șapte ani după învoirea făcută mai înainte. Bietul om neavînd la îndemână atîta bani, și vîdînd răutatea lor, 'i-a lăsat în scirea Domnului, neaducîndu-și aminte de fatalele urmări.

Dar' a sosit timpul de cinci ani, așteptat cu nerăbdare de d-lui, acel timp, în care toți aceia, cari nu au solvit vre-o rată — conform învoirii făcute — aveau să fie scoși din proprietățile lor.

Durerea fu și mai mare, când li s'a spus, că celor vinovați nu le este permis a-și cumpăra propriile lor moșii date în licitațiune, sub pretextul ridicol, că neavînd banii rescumpărării, nu pot să-și aibă nici pre aceia ai cumpărării. În modul acesta, o parte din moșii fură cumpărate de străini, ear' pre o parte din teritoriul comitatens deja până acum fură aduse familii săcuesci, ca să folosească locurile cultivate de Români și scoase din sîlbătēcia în care le-au fost aflate.

Eată iubirea, cu care ne întîmpină puterici! Eată faimoasa lor marinimie! Putem ține colo sus toaste de înfrățire, ear' jos poporul își plînge soarta cu amar, ne putem bate capul cum și pe ce cale 'i-am putē îndupleca, ca să ne deie și nouē vre-un os de ros, când ni le vor da pre aceste, lipsă de ele poate nu vom mai avē.

Trista soarte, ce 'i-a ajuns pre locuitorii din Bicz, și în special pre cei din parochia Valea-Jidanului, îi așteaptă — dacă nu vor fi mai precauți — și pre locuitorii munteni din Bilbor, Tulgheș și Corbu.

Oameni buni! deschideți-vē ochii, treziți-vē din letargia în care zaceți. Nu credeți la toată suflarea ce vine la voi, îmbrăcată în piei de oaie, cari însă înăuntru sînt lupi răpitori. Și în special preoții, unica inteligență română de pe aci, au să îngrijească de turma încredințată lor. Mare și grea va fi responsabilitatea lor, dacă nu-și vor da toată silința de a abate pericolul amenințător în interesul lor propriu. Am dîs. Mih.

atâtea veacuri, cîte au trecut dela anul 105 și până astăzi, Românii în mijlocul atîtor ginți barbare și străine 'și-au conservat întreagă limba română, deși nu s'a putut evita, că într-un timp așa îndelungat, să nu se strecoare cîteva cuvinte străine în limba română, dar' cu toate acestea, limba românească, întocmai ca limba italiană, a rămas întreagă o limbă romană.

Se află așadar în mare rățēcire aceia, cari pe baza unor inscripțiuni găsite în Dacia, inscripțiuni, ce dîc dîșii că ar conține nume de Daci, susțin că coloniile romane s'ar fi amestecat cu poporul dac. Până astăzi, dîce Petru Maior, încă nimeni n'a putut să constate, care a fost limba Dacilor și nici a Tracilor, și chiar dacă s'ar afla oare-cari nume de Daci în inscripțiunile aceste, de aici încă nu urmează, că aceea nenumerată mulțime de colonii aduse de împăratul Traian în Dacia, s'ar fi amestecat așa de mult cu poporul dac, încât mulțimea aceasta să se corcească întreagă, și din amestecătura aceasta să se nască un nou popor. Chiar și în cazul dacă vor fi rămas în Dacia oare-cari femei dace, pe acestea Romanii, după datina lor, le întrebuițau ca slave, dar' nu se căsătoriau cu ele.

Urmează apoi părăsirea Daciei de împăratul Aurelian.

Însē din cuvintele lui Vopisc, ale lui Ruf și Eutropiu, că împăratul Aurelian a ridicat de aici legiunile și locuitorii, și 'i-a trecut în Mesia, nici decum nu se poate deduce, că Dacia Traiană ar fi fost deșertată cu totul.

(Va urma.)

Din cercul Vingei, la 27 Febr. v. 1885.

Ieri s'a efeituit în biserica din opidul Vinga, alegerea de deputat clerical, pentru cercul electoral al Vingei, la sinodul eparchial aradan pe viitorul period de trei ani, și de atare s'a reales zeolusul profesor de teologie dl Vasile Mangra din Arad cu o majoritate de 2-(douē!) voturi, contra părintelui Voicu Hamsea din Fiscut.

Preoțimea, în număr de 23, a fost, ca nici odată, foarte bine reprezentată, deci se aștepta ca colegiul de alegere să fie impunător, și rezultatul un model. Credea omul, că în cele din urmă e convinsă preoțimea noastră, că singurul loc, unde nu mai încape controla pentru libera votare, ci pentru aceea are să răspundă fiecare numai conștiinței sale, este constituțiunea noastră cea liberală bisericească, sînt colegiele noastre electorale. Se vede însă, că și în această direcțiune suflă un criveț periculos și amorțitor totodată, și care suflă chiar de sus. Înțeleg, că vreo cîteva domni preoți, și încă și un inspector de scoale, ar fi intimidat pe aderenții d-lui Mangra, că la curtea episcopescă din Arad, dl Mangra, cum și deputatul mirean al acestui cerc dl Georgiu Lazar advocat în Vinga, ar fi persoane incomode și nu prea bine vîdute, și că din contră dorința expresă a celor mai mari, ar fi să se aleagă de deputat clerical la sinod părintele Voicu Hamsea, fratele dlui referent bisericesc din Arad, un preot tînăr, fără nici un merit pre terenul bisericesc, ear' cu ocaziunea alegerii de deputați mireni, care se va întîmpla în 3/15 Martie, actualul deputat mirean dl Georgiu Lazar, să fie trîntit. Faima aceasta — ca să nu o numesc defaimă, căci așa ceva e de necreșut (!) — a avut efectul seu pentru cei încreuți în cîte și mai cîte afaceri gingașe, căci contra fostului și realesului deputat Mangra, s'a pornit o adevărată campanie de cortēșire, ce se vede și de acolo, că în butul bunului seu renume la preoțimea din întregul cerc, majoritatea a fost numai de douē voturi, față cu dl Hamsea, care și din punct de vedere al modestiei, trebuia să fie mai prevenitor față cu dl Mangra, ca față cu fostul seu profesor; căci capacitatea unuia și a celuilalt de a reprezenta cercul și preoțimea în un sinod eparchial, — unde de regulă se întrunesc lamura preoțimei și a inteligenței noastre, — e departe ca cerul de pămînt.

Să se scie odată pentru totdeauna, că deputații sinodali, fie clericali ori mireni, nu se aleg, ca să tragă diurne numai, și apoi în sinod să doarmă, ori să tot caute orologul, ci oameni pētrunși de binele bisericii și autonomiei ei, de prosperarea poporului în toate direcțiunile. Dar' nici pentru aceea nu se aleg deputații clericali, ca voturile preoțimei să aibă rolul spițelor de scară, pe cari deputații tineri să urce scara la brăuri roșii și alte pozițiuni însemnate în biserică. Facă-și fie-care scară din meritele sale, și fie convins, că nu va fi trîntit, ci sprîginit din rēșputeri.

Vorbesc gurile rele, că tocmai unul din cei ce au lătit faima, că ar avē îndrumarea mai înaltă de a face propagandă de cortēșire contra dlui Mangra, la votare, bagseamă muștrat de conștiință, a aruncat o bilă, tuturor cunoscută, pentru dl Mangra, și ca să scape de prepusul, că ar fi aderentul dlui Mangra, a început a spăria lumea cu protest contra alegerii dlui Mangra. Poftim, bun politic!

După toate aceste, fiind douē partide, căci preoțimea numai predică unirea, ei însă nu-i este permis a se unī în cuget și simțiri în cauze de interes public, și prin urmare nici că încep la olaltă pentru a-și alina reciproc necazurile lor multe, s'a întîmplat ceea-ce cîntă Românul: „Unii cîntă și horesc, alții plîng și se bocesc.“

Ce privește alegerea deputatului mirean observ numai atîta, că faptele nobile și demne de imitat, cum și țînuta bărbătească a reprezentantului cercului de până aci, au atras de mult atențiunea alegătorilor asupra-i, prin urmare înaintea mirenilor din acest cerc, fiind iubit și respectat, cu greu cred, că să se împlinescă dorința celor de sus de a-l trînti. De altmîntrenea domnilor mai mari cu „dorințe exprese“, fiindu-le puterea în mână, le recomand a se folosi de aceea, și să deie afară din sinodul eparchial toate elementele independente, dar' să nu uite admoniarea lui Cicero cătră primarii Romei, cunoscută sub epocalul „Videant Consules . . .“

Veritas.

Cronică.

Pensionare. S'a pensionat la cererea propriei Ioan Klement, comandant la reg. 8 de artilerie de cîmp de aci. În recunoștința serviciului meritat în timp de pace și răboiu, Maiestatea Sa a binevoit a-i acorda ordinul „Coroana de fer“ clasa III prelîngă scutirea de taxă.

Deputați clericali pentru sinodul eparchial s'au mai ales în cerc. IX (Alba Iulia) **Alexandru Tordosan**, protopresbiter; în cerc. XI (Turda) **Ioan Danciu**, protopresbiter; în cerc. XVI (Sighișoara) **Zaharia Boiu** jun., asesor consist; în cerc. XVII (Săcele-Brașov) **Dr. Il. Puscaru**, protosincol; în cerc. XVIII (Brașov) **Ioan Petric**, protopresbiter; în cerc. XIX (Făgăraș) **Iuliu Dan**, administrator protopresbiter; în cerc. XX (Agnita) **Nicolau Cristea**, asesor consistorial.

Date statistice din protopopiatul gr-cat. al Sibiului de pe anul 1884. În 33 parochii aparținătoare protopopiatului gr-cat. al Sibiului, după cum ne spune „Observatoriul“, în decursul anului 1884, au obvenit casuri de nascere respective botezați 618, căsătorii 157 și casuri de moarte 434, prin urmare combinînd casurile de nascere cu casurile de moarte, rezultă în total un creșcēmēt al populațiunii de 184 inși. Numărul sufletelor din întreg protopopiatul este 15,911.

În parochia gr-cat. a Sibiului, care numără preste 1400 suflete, în decursul anului 1884, au obvenit casuri de nascere 43, căsătorii s'au încheiat 13, ear' casuri de moarte au obvenit 71, dintre cari 32 indiviși au fost străini, repasați parte în spitalul civil, parte în institutul alienaților de aici.

Foc. În Merghindeal a izbucnit ieri un foc, care a consumat vreo 6 șuri. Arșii sînt mai toți Români.

Bibliografie. Dl Dr. Stefan Păcurar a scos de—sub tipar o broșură intitulată: „România și Universitatea Fondului regiu“. Cartea cuprinde în sine Raportul general al autorului de prezent deputat ales în scaunul Orăștiei la numita Universitate.

A apărut în tipografia seminarului gr. cat. din Blaj: „Manualu de Stilistică pentru Scoalele medii și institutele preparandiale“ de Ioan F. Negruțiu. Cu aprobarea comisiei scolastice archidieceșane. Prețul broșurat 1 fl. 10 cr. v. a.

Reuniunea de maghiarisare din Cluj. În vederea alegerilor comitetului reuniunii de maghiarisare „Kolozvári Közlöny“ de ieri aduce un prim articol în care îi provoacă pe Maghiarii de toate partidele ca să lapede interesul de partid și să aleagă bărbați zeloși ca funcționari în fruntea acelei reuniuni. Se pare că nu se prea înțeleg Clujenii cum să ne maghiarizeze și precum ni se pare n'ar trebui să fim suprinși dacă își vor strica earăși pavagiul cu ocaziunea alegerilor. — În același articol dîlar Clujan, plîngîndu-se în contra rēutății cu care întîmpinăm noi reuniunea lor, se lovesce de numirea de „Opincă“ ce am primit-o noi Români în modestia noastră chiar dela Clujeni — eată că îi superă și această numire căci „Kol. Közl.“ scrie: „Acea o uită că titlul de „Opincă“ în sine încă e un simbol de provocare, insultă și separatism“. Va fi căci opinca nu zurăe.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina. Din Cernăuți ni se scrie: Mercuri în 27 Februarie (11 Martie) a. c. a ținut prelegere domnul Metodi Luția, vorbind despre poemul istoric: „Sentinela română“, de V. Alexandri. Locul prelegerii a fost sala societății „Armonia“, hotelul Moldaviei. Întrarea a a fost gratuită.

Convențiunea comercială între monarhia noastră și România. „Voința națională“ spune, că guvernul României a comunicat cabinetului de Viena numai intențiunea de a denunța convenția; instrumentul definitiv se va înmăna d-lui ministru de externe al Austro-Ungariei în ziua chiar de 20 Maiu la Viena și în același timp în Bucuresci dlui ministru-plenipotențiar austro-ungar.

Al doilea congres al corpului didactic din România se va ține la Iași la 18, 19 și 20 Martie. Toți membrii învățămîntului din țeară de toate gradele și de ambele sexe sînt invitați a participa la congres și a trimite cerele de înscriere cel mai mult până la 10 Martie. E de dorit, dîce „Românul“, ca corpul didactic din diferitele orașe, care din cauza depărtării n'ar pute merge la Iași, să aleagă și să trimită delegați. Atât cerele de înscriere cât și memoriile să se adreseze d-lui C. C. Dobrescu, profesor la liceul Sf. Sava, strada Scaune 47. Reducerea la calea ferată este de 50 a sută.

O statuă lui Davila. S'a constituit un comitet, sub presidenția dlui general Dr. Teodori, pentru a se ridica o statuă regretatului general Davila în Bucuresci.

O societate anglo-română. Cetim în „Răsboiul“: La 10 Februarie curent s'a registrat la Londra societatea anglo-română pentru fabricarea de conserve de carne și produse alimentare. Societatea are intenția să înființeze în România mai atîta două stabilimente mai mari, unul în Moldova și altul în România-mică. În fabrica din Moldova se vor produce conserve de carne și de legume; ear' în stabilimentul din România mică se vor prepara rimători pentru export. Această întreprindere va încurajia și desvolta în România crescerea vitelor.

Principele Alexandru al Bulgariei, va trece la 5 (17) Martie prin Bucuresci, mergînd la Berlin.

Rusia și Serbia. Organul „Srbobran“ din Agram aduce din Petersburg scirea, că delăturarea diferențelor dintre Rusia și Serbia, la care nisuesce regele Milan, e probabilă; Rusia însă cere rechemarea și reinstalarea metropolitului Mihail.

Prietinția anglo-germană și Italia. Dîlar italian „Diritto“ salută cu bucurie restabilirea raporturilor prietinesci dintre Anglia și Germania așteptînd din această nouă schimbare a relațiilor dintre cele două imperii urmări binefăcătoare și pentru Italia.

Revoluțiunea din Albania. După cum am anunțat deja Albanezii resculați sau ciocnit cu trupele turcesci la Bucoli, unde trei batalioane au fost prinse și în mare parte măcelărite de bandele insurgenților. Lucrurile se agravează din ce în ce mai mult, și cu toate că lipsesc sciri sigure din cauză că insurgenții au tăiat linia telegrafică, se anunță acum, că trupele turcesci au fost respinse și că garnizona din Prizrend refugiată în cetățuie, a fost încongiurată de insurgenți. Consiliul austriac și episcopul ortodox sînt închiși în cetățuie. Poarta a trimis ajutoare din Salonic și din Monastir. În comparațiune cu rescoalele periodice de până acum, rescoala din anul acesta e cea mai violentă. Până acum succesul e pe partea Albanezilor, ce va fi însă până în sfîrșit nu se poate spune. Aci poate să se deschidă earăși Cestiunea orientului.

Navigațiunea în canalul Suezului. Comisiunea internațională pentru regularea libertății navigațiunii în canalul Suezului se va întruni cît mai curînd în Paris.

Posta ultimă.

Atena, 13 Martie n. Pentru primirea părechei moștenitoare de tron a Austriei se fac pregătiri grandioase.

Londra, 13 Martie n. Departamentul de răboiu a ordonat, ca arsenalul să aibă gata munițiune de ori-ce soi. În ordin se dispune ca să se facă pregătiri pentru mobilizarea acelor două corpuri de armată, fie-care de cîte 28.000 soldați de infanterie, 8000 de cavalerie și 96 de tunuri. Admiralitatea pregătesce o flotă de transport. Ofiterii garnisoanelor Cairo și Suakim au fost avisați să stee gata pentru o eventuală plecare cătră India.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEL.“

Budapesta, 14 Martie n. Casa deputaților. Deputatul *Truția* (Român) interpelează pe ministrul de interne, dacă este adevărat, că în comuna *Lupșa*, comitatul Turda-Arieș, gendarmii au împedecat cu forța țînerea serviciului didicesc din partea locuitorilor români, și dacă este adevărat, la al cui mandat s'a întîmplat? Interpelețiunea aceasta se comunică ministrului de interne.

Proiectul de lege pentru pensio-nare s'a primit și în desbatere specială. Urmează petițiuni.

Comisiunea numită de trei a casei mag-naților a început la ameați discuția meritorie a propunerii cardinalului Haynald pentru susținerea episcopilor titulari romano-catolici în reformata casă de sus.

Emil Maár funcționar la filiala postală din al II cerc din Budapesta a fugit după o sustracțiune de 15.400 fl.

Director: **Ioan Slavici.**

Redactor responsabil: **Cornel Pop Păcurar.**

Extrase din foaia oficială.

Edicte:

— Din partea judecătorei cercuale din Buteni (com. Aradului) se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Simeon Mihulin din Kertes, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea scaunului orfanal din Sibiu se provoacă ereții repozatei Susana Frank născ. Schober a se infățișa într'un an la scaunul orfanului de aci.

— Din partea judecătorei cercuale din Buteni se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea lui Toma Farcaș, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Kezdi-Oșorheiu se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de ereditate la averea repozatului Alexiu Kőnczei, a 'și-le insinua în 45 de zile.

— Din partea tribunalului din Cluj se provoacă toți aceia, cari au oare-cari drepturi de pretensiune la realitățile repozatului Laurențiu Jándos, a se infățișa în 45 de zile.

Concursuri:

— Un post de curator la universitatea reg. Francisc-Iosif din Cluj. Concursurile sunt a se trimite până în 4 Aprilie a. c. la senatul universității de acolo.

— Un post de practicant de drepturi la tribunalul din Panciova. Concursurile sunt a se trimite în 4 săptămâni la tribunalul de acolo.

Bibliografie.

Belu, Vodă, Domn. Roman istoric de Teochar Alexi. Broșură dublă 21—22. Prețul 1 leu sau 40 cr. Brașov, 1885.

Sciri economice.

Exportul de lemne al monarhiei noastre în Germania e foarte considerabil; cauza zace în aceea, că neguțatorii de lemne din Germania voesc a se folosi de acest timp scurt până la votarea vellei necesare. Din Galiția se exportă lemnele peste hotarele Prusiei în măsură atât de mare, încât întreprinderile de comunicațiune își pot pune în circulațiune toți articlii lor, fără cea mai mică împedecare.

Darea de zăhar în Belgia. Ancheta, ce a convocat-o guvernul belgian în desbaterea dărei pe zăhar, 'și-a terminat consultările. Ancheta recomandă introducerea sistemului mixt, prin care li se dă fabricanților libertatea de a cere împovorarea cu dări asupra sucului de napi și zăhar. Afară de această ancheta aprobă cu deosebire statorirea categoriilor

de dare pe seama celor mai extinse sisteme de fabricate. Primirea acestor proiecte ar fi unanima cu un premiu de 3 franci după fie-care majă-metrică de zăhar.

Buletin financiar al României. Valorile cotate alături în Bursa din România sunt:

Dacia-România cari au încheis cu 291 $\frac{1}{2}$ în lichidare și 295 termen, în urcare de $\frac{1}{2}$ punct la cassă și $\frac{1}{2}$ la termen, și

Construcțiunile cari au încheis cu 238 $\frac{1}{2}$ în lichidare și 240 ultimo Martie, în scădere de $\frac{1}{2}$ punct la cassă și de 1 punct la termen.

În Dacia termenul e mai bună decât în Construcțiunile; cu toate acestea se crede că în această din urmă valoare va fi a se înregistra o urcare simțitoare, care le va face să atingă, dacă nu se întreacă cursul de emisiune.

Campania exercițiului 1884 a acestui stabiliment e din cele remuneratorii. Compturile nu sunt încă încheiate și prin urmare nici bilanțul definitiv format, dar se crede că dividendul pe 1884 va atinge 25 lei de acțiune, dând și 40 lei pentru părțile de fondator.

Naționalele au fost oferite cu 216 în lichidare și 210 ultimo Martie fără contra-partidă.

În titluri de Stat s'au notat:

Rentă amortisabilă 5%: 94 $\frac{3}{4}$.

În scrisuri funciare.

Rurale 5%: 85 $\frac{3}{4}$.

Agio 12.20%.

Piața din Sibiu, 13 Martie. Grâu Hectolitra 74—80 Kilo fl. 5.10 până fl. 5.00, grâu mestecat 68 până 82 chilo fl. 3.90, până fl. 4.70 sēcara 66 până 72 chilo fl. 3.30 până fl. 3.90, orz 58 până 64 chilo fl. 4.20 până fl. 5.—, ovės 38 până 45 chilo fl. 2.10 până fl. 2.70, cucuruzul 68 până 74 chilo fl. 3.40 până fl. 4.—, mēlaiul 74 până 82 chilo fl. 4.— până fl. 5.—, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.50 până fl. 1.75, semēnța de cânepă 49 până 50 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, linte 78 până 82 chilo fl. 9.— până fl. 10.—, fasolea 76 până 80 chilo fl. 5.— până fl. 6.—, pāsāt de grâu 100 chilo fl. 17.— până fl. 18.—, făină Nr. 3 100 chilo fl. 13.—, Nr. 4 fl. 12.—, Nr. 5 fl. 10.—, slămina 100 chilo fl. 54.— până fl. 56.—, unsoarea de porc fl. 52.— până fl. 54.—, sēu brut fl. 32.— până fl. 34.—, sēu de lumini fl. 50.— până fl. 51.—, lumini turnate de sēu fl. 56.— până fl. 58.—, săpunul fl. 32.— până fl. 34.—, fēn 100 chilo fl. 1.80 până fl. 2.—, cânepa fl. 42.— până fl. —, lemne de ars uscate m. cub. fl. 3.— până fl. 3.50, spiritul p. 100 L. % 29 până 31 cr., carnea de vită chilo 44 cr. Carnea de vitel 34 până 45 cr., carnea de porc 42 până 48 cr., carnea de berbec 26 până 28 cr., ouă 10 cu 16 până 20 cr.

Tērgul de rīmători în Steinbruch. În 12 Martie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 43.— cr. până 44.— cr., unguresci grei, tineri 46.— cr. până 46 $\frac{1}{2}$ cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 44.— cr. până 45.— cr., marfă țerānescă, grea 44.— cr. până 45.— cr., de mijloc 43.— cr. până 44.— cr., ușoară — cr. până — cr., romānesci de Bakony, grei 46.— cr. până 47.— cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci, grei 44.— cr. până 45.— cr., transito de mijloc 44.— cr. până 45.— cr., transito ușori 43.— cr. până 44.— cr., îngrășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Bursa de București.

Cota oficială dela 13 Martie st. n. 1885.

Renta amort. (5%)	Cump.	94.—	vēnd.	95.—
Rur. conv. (6%)	"	91.—	"	91.—
Acț. de asig. Dacia-Rom.	"	293.—	"	293.—
Banca națională a Romāniei	"	1199.—	"	1260.—
Impr. oraș. București	"	32.—	"	32.—
Credit mob. rom.	"	190.—	"	—
Acț. de asig. Națională	"	210.—	"	220.—
Scrisuri fonciare urbane (5%)	"	85 $\frac{1}{2}$	"	—
Societ. const.	"	235.—	"	236.—
Schimb 4 luni	"	—	"	30.—
Aur	"	12 $\frac{1}{4}$	"	12.40

Bursa de Budapesta

din 13 Martie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	98.65
" " hārtie " 5%	93.70
Imprumutul căilor ferate ung.	147.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	99.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	122.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	110.25
Bonuri rurale ung.	102.75
" " " cu cl. de sortare	102.75
" " " bānățene-timșene	102.25
" " " cu cl. de sortare	102.—
" " transilvane	102.25
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	98.75
Imprumut cu premiu ung.	119.25
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	119.25
Renta de hārtie austriacă	83.25
" " argint austriacă	83.75
" " aur austriacă	108.75
Losurile austr. din 1860	139.50
Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
" " de credit ung.	309.—
" " " austr.	300.90
Argintul	—
Scrisuri fonciare a le institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Galbeni împărătesci	5.79
Napoleon-d'ori	9.78
Mārci 100 imp. germāne	60.55
Londra 10 Livres sterlinge	124.35

Bursa de Viena

din 13 Martie st. n. 1885.

Renta de aur ung. 6%	—
" " " 4%	98.60
" " hārtie " 5%	93.80
Imprumutul căilor ferate ung.	147.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	98.90
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	123.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	110.50
Bonuri rurale ung.	102.75
" " " cu cl. de sortare	102.75
" " " bānățene-timșene	102.—
" " " cu cl. de sortare	102.—
" " transilvane	102.—
" " croato-slavone	102.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	—
Imprumut cu premiu ung.	119.—
Losuri pentru regularea Tisei și Segedin	119.—
Rentă de hārtie austriacă	83.20
" " argint austriacă	83.55
" " aur austriacă	107.90
Losurile austr. din 1860	139.40
Acțiunile băncii austro-ungare	864.—
" " de credit ung.	308.50
" " " austr.	300.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.81
Napoleon-d'ori	9.80 $\frac{1}{2}$
Mārci 100 imp. germāne	60.55
Londra 10 Livres sterlinge	124.40

Concurs.

[134] 3—3

Postul sistemizat de vice-notar la notariatul cercual Săcel, Aciliu și Mag cu locuința în Săcel, devenit vacant prin moarte, este a se întregi prin alegere.

Venitele sūnt:

1. Salar 300 fl. v. a.
2. Cuartir natural sau paușal co-rēspundător.
3. Competențele regulate pentru lucrări private.

Competenții, cari posed calificațiunea legală și pot documenta cunoscința limbei maghiare și romāne sē-și insinue la subscrisul cererile lor bine instruate cel mult până în **27 Martie 1885.**

Alegerea se va îndeplini în **28 l. c.**

Sēliște, în 9 Martie 1885.

Pretorul cercului.

Publicațiunile „CANCELARIEI NEGRUȚIU” în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Opuri din edițiune proprie:

„Amicul Familiei”. Diar beletristic și enciclopedic-literar cu ilustrațiuni. Va apăre în 1/13 și 15/27 și a unei în numeri câte de 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ coale cu ilustrațiuni frumoase; și va publica articoli sociali, poezii, povești, piese teatrale, romanuri ș. a., — mai departe va tracta cestii literare și științifice, cu reflexiune la cerințele vieții practice; va petrece cu atențiune viața socială a Romānilor de pretutindena și a celorlalte poporațiuni din patrie și străinătate; și prin umor dulce și satiră aleasă va nusi a face câte o oară plăcută familiei strivită de grijiile vieții; și preste tot va nusi a întinde tuturor indivișilor din familie o petrecere nobilă și instructivă. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru Romānia 10 fr. — lei noi. Cursul anului curent se începe cu novela, care a obținut „peana de aur” destinată din partea noastră pentru premiarea celei mai bune scrieri beletristice romāne; și în Nr. 2 cu o piesă teatrală scrisă în versuri, care asemenea a fost premiată din partea noastră cu 20 franci în aur. Abonații noi vor primi gratis tot ce a apărut până acum din interesantul roman „Părintele Carthausi.”

„Preotul Român”. Diar bisericesc, scolastic și literar. Va eși în 14/16 și 8/30 și a unei; și va publica: a) articoli din sfera tuturor sciințelor teologice, tractate dogmatice, istorice, juridice, morale, pastorale etc.; b) articoli din sfera educațiunii și instrucțiunii religioase-morale, tractate pedagogice, didactice și catechetice etc.; c) predică, omilii, catechese și paraneze; d) istorioare novele și poezii morale; precum și ori-ce cuvinte înțelepte și amănunte aplicabile la elaborate religioase-morale; e) studii arheologice și documente istorice din trecutul bisericei romāne; f) legi și dispozițiuni privitoare la bisericele și scoalele romāne confesionale; g) Revista evenimentelor, mai ales a acelor din sfera bisericească, scolastică și literară. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. v. a. Pentru Romānia 10 fr. — lei noi.

„Cărțile Săteanului Român”. Gazetă populară ilustrată. Va eși în fie-care lună în numeri frumos ilustrați, de câte o coală, și va publica: a) descrierea vieții câte a unui bărbat mai vrednic de amintirea și recunoștința poporului român; b) cunoscințe din economie, industrie, medicină ș. a.; c) poezii vechi și nouē; mai eu seamă de acelea, cari ating mai deaproape pre poporul nostru și împregiurările în cari a trăit și trăește; d) povești populare, istorioare, fabule, anecdote, glume, proverbe și cuvinte înțelepte de învătătură și petrecere ș. a. Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 1 fl. v. a. Pentru Romānia 3 franci — lei noi.

Abonații vor primi gratis mai multe portrete și alte icoane frumoase, afară de aceea își vor pute procura cu jumătate prețul mai multe opuri apărute în edițiune noastră.

Colecțiunii primesc gratis al 5-lea exemplar.

Toate aceste trei diare cu toate premiile și favorurile abonate deodată, costau pe anul întreg numai 8 fl. v. a. pentru Romānia 20 franci — lei noi plătibili și în marce postale.

Amor și dincolo de mormēt. Novela de Ponson du Terail, tradus de N. F. Negruțiu. Prețul 30 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I, II, III. și IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl., câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colecta de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Romāni, învedere și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei romānesce în vorbire și scriere învedere și apreciată de Dr. Gregoriu Silași. Broșura I. și II. Prețul fie-cărei e 40 cr. Ambele împreună 70 cr.

Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pag. cuprinde 103 poezii bine alese și arangiate. Prețul redus dela 1 fl. 20 cr. la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Branda seau Nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novela istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebue să se însoare. Novela de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Secretele alor trei nopți sau trei morți vii. Roman anglez după Frankstein de Pamfilu J. Grapini. Prețul 50 cr.

Hermann și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Costantin Morariu. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele populare de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petutulul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Joan St. Șuluțiu. Prețul 30 cr.

Nu mē uita. Colecțiune de versuri funebre; urmate de iertăciuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu arheologic de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Micul margaritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci frumos ilustrați pentru pruncii scolari de ambe sexe. Cu aprobare juridică de N. F. Negruțiu. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., legat 22 cr., 50 exemplare broșurate costau 6 fl., legate 9 fl., 100 exemplare broșurate 10 fl., legate 17 fl. (Va apăre preste câte-va zile.)

Toate aceste 22 opuri de odată procurate, se dau cu prețul bagatel de 4 fl. a. v.

Cărticică de **Rugăciuni și Cântări** pentru pruncii scolari de ambe sexe și confesiunile. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. a. v.

Visul prea santei vergure Maria, a născătoarei de Dumneșeu urmat de mai multe Rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr., 50 exemplare costau 3 fl., 100 exemplare 5 fl. v. a. Tot aci va apăre peste puțin.

Indreptar teoretic practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală. De V. Gr. Borgovan profesor preparandial (normal) în Gherla. Prețul de abonament e 1 fl. pentru care opul se va trimite cu portofrancat. După aparițiune opul se va vinde cu 1 fl. 50 cr.

Cărți pentru bibliotecile populare scolare ș. a.:

Flori de Toamnă poezii de T. V. Pacațian 1.—
„Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Prețul redus la 2.—
„Poezii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Prețul redus la 60

Biblioteca „Tribunei”.

I. Pădureanca	40	IV. Piperuș Pētru	08
II. Fata Stolerului	05	V. Păcală și Tândală	03
III. Ce n'a fost și nu va fi?	04	VI. Jucării și jocuri de copii	25

Mica bibliotecă a istorioarelor interesante:

I. Constanța, mireasa insulei	—25
II. Junele Marinariu	—25
III. De pe tron la eșafod	—25
IV. Murad, Capitanul Negrilor	—25
V. Alsima	—25
VI. Ivan, Robinsonul nordului	—25
VII. Fata din Afganistan	—25
VIII. Julius Gerard, omorătorul de lei	—25
IX. O noapte de groază pre un far	—25
X. Prinșonierii Comanilor	—25
XI. Sta Elena sau demonul lui Napoleon	—25
Carmen Sylva, etc. Patru povești trad. de Titu Maiorescu	—50
Bētrānul Dumneșeu tot mai trăește	—25
Basme de aur, de Andersen, trad. de d-șoara C. Pișca	—50
Steaua Romāniei și mōrșii dela Plevna	—50
Basme, snoave și glume de P. Ispirescu	—50
Decebal de J. P. Florentin	—25
Nihilistii sau asasinatul lui Alexandru II.	1.25
Olteneșcele de Petriceu Hașdeu	—75
Pe malul mării de J. Negruțiu	—50
Comedia stelelor de G. Baronzii	—25
Robinson cel june tradus de D. S. Pamfilu	1.25
Satirele și Fabulele lui J. Heliade Radulescu	1.75
„Resunet” cea mai bogată carte de poezii pentru tinerimea scolară	—25

Și alte mulțimi de opuri din toate ramurile literaturii.

[121] 15—30